

Балан Олександр Сергійович, д.е.н., професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування, shurabalan@ukr.net, ORCID ID: 0000-0001-6711-5687

*Національний університет «Одеська політехніка»
пр. Шевченка, 1 м. Одеса, 65044, Україна*

Князь Святослав Володимирович, д.е.н., професор, директор навчально-наукового інституту сталого розвитку ім. В. Чорновола, +38(067)940-16-81, sviatoslav.v.kniaz@lpnu.ua, ORCID ID: 0000-0002-7236-1759

*Національний університет «Львівська політехніка»
вул. С. Бандери, 12, м. Львів, Україна, 79013*

Череп Алла Василівна, д.е.н., професорка кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового розвитку, заслужений діяч науки і техніки України, cherep.av.znu@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5253-7481

*Запорізький національний університет
вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна, 69600*

Фонарьова Тетяна Анатоліївна, к.е.н., доцентка кафедри інтелектуальної власності та управління проєктами, fonarevat@ukr.net; ORCID ID: 0000-0001-7726-6999

*Український державний університет науки і технологій
пр. Гагаріна, 4, м. Дніпро, Україна, 49600*

ЦІНОВИЙ МЕХАНІЗМ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація. У статті розглянуто проблему оцінки економічної ефективності комерціалізації інноваційних технологій крізь призму формування та використання цінового механізму. Обґрунтовано актуальність дослідження в умовах глобальної конкуренції та високої динаміки інноваційних процесів. Запропоновано багаторівневий механізм, що включає витратний, результативний та ціновий блоки, інтегровані в єдину систему комплексної оцінки. Особливу увагу приділено використанню сучасних фінансових методів (NPV, IRR, PI), які дозволяють враховувати часову вартість грошей та підвищують точність визначення ефективності інноваційних проєктів. Виокремлено сім ключових особливостей механізму, серед яких комплексність, динамічність, стратегічна спрямованість, орієнтація на ринкову життєздатність та універсальність застосування. Наукова новизна полягає у систематизації підходів до оцінки економічної ефективності та розробці інтегрального показника, що забезпечує об'єктивність аналізу.

Ключові слова: ціна, ціноутворення, ефективність, науково-технічна продукція, інноваційні технології, комерціалізація, економічна оцінка, інновації, підприємства

Balan Oleksandr, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Public Management and Administration, shurabalan@ukr.net, ORCID ID: 0000-0001-6711-5687

*Odesa Polytechnic National University
1, Shevchenko Ave., Odesa, 65044, Ukraine*

Knyaz Svyatoslav, Doctor of economic sciences, professor, Director of the V. Chornovil Educational and Scientific Institute of Sustainable Development; sviatoslav.v.knyaz@lpnu.ua +38(067)940-16-81, ORCID ID: 0000-0002-6256-9329
Lviv Polytechnic National University

12 S. Bandery St., Lviv, Ukraine, 79013

Cherep Alla, Doctor of economics. of Sciences, Professor of the Department of Finance, Banking, Insurance, and Stock Development, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, cherep.av.znu@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5253-7481
Zaporizhzhia National University

66 Zhukovsky str., Zaporizhzhia, Ukraine, 69600

Fonaryova Tetyana, Candidate of economic sciences, associate professor of the Department of Intellectual Property and Project Management, fonarevat@ukr.net, ORCID ID: 0000-0001-7726-6999

Ukrainian State University of Science and Technology

4 Gagarina Ave., Dnipro, Ukraine, 49600

PRICE MECHANISM FOR ASSESSING THE ECONOMIC EFFICIENCY OF COMMERCIALIZING INNOVATIVE TECHNOLOGIES

Abstract. *The article examines the problem of assessing the economic efficiency of the commercialization of innovative technologies through the prism of the formation and use of a pricing mechanism. The relevance of the study is substantiated in the context of global competition and the high dynamics of innovation processes. A multi-level mechanism is proposed, which includes cost, performance, and pricing blocks integrated into a single system of comprehensive evaluation. Particular attention is paid to the use of modern financial methods (NPV, IRR, PI), which make it possible to take into account the time value of money and increase the accuracy of determining the efficiency of innovative projects. Seven key features of the mechanism are identified, including comprehensiveness, dynamism, strategic orientation, focus on market viability, and universality of application. The scientific novelty lies in the systematization of approaches to assessing economic efficiency and the development of an integral indicator that ensures the objectivity of analysis.*

Keywords: *price, pricing, efficiency, scientific and technical products, innovative technologies, commercialization, economic evaluation, innovation, enterprises*

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобальної конкуренції та швидкого технологічного розвитку питання комерціалізації інноваційних технологій набуває особливої ваги [1, 4, 6, 9]. Ефективне впровадження інновацій у виробничу та економічну практику визначає не лише конкурентоспроможність окремих підприємств, але й стратегічні позиції національних економік у світовому просторі [2, 5, 12]. Водночас ключовим інструментом забезпечення результативності цього процесу виступає ціновий механізм, який дозволяє здійснювати комплексну оцінку економічної ефективності інноваційних рішень.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю пошуку оптимальних підходів до формування цінової політики у сфері інновацій, що враховує як витратні параметри, так і потенційні вигоди від комерціалізації технологій. У сучасній економіці ціна стає не лише індикатором вартості, але й важливим регулятором інноваційної активності, стимулюючи розвиток нових продуктів і технологій та визначаючи їхню ринкову життєздатність.

Додатковим чинником актуальності є зростаюча роль інновацій у забезпеченні сталого розвитку, підвищенні продуктивності праці та формуванні нових ринкових сегментів [10, 11]. Саме тому дослідження цінового механізму як інструменту оцінки економічної ефективності комерціалізації інноваційних технологій має не лише теоретичне, але й практичне значення для формування стратегій інноваційного розвитку підприємств та економіки загалом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми, що розглядається. Проблематика оцінки економічної ефективності комерціалізації інноваційних технологій та формування відповідного цінового механізму активно досліджується у сучасній науковій літературі. У працях українських та зарубіжних авторів простежується кілька ключових напрямів. У дослідженні Андросової О. Ф. [1] систематизовано методи оцінювання потенціалу комерціалізації інноваційних розробок, а також розглянуто різні моделі ефективності цього процесу. Авторка акцентує увагу на необхідності врахування міжнародного досвіду та ранжування країн-лідерів за рівнем інноваційної У підручнику з інтелектуальної власності, виконаному у НТУ «ХП», розроблено теоретико-методичні положення та практичні рекомендації щодо удосконалення процесів формування й оцінювання комерційного потенціалу інтелектуально-інноваційних технологій [2]. Дослідження підкреслює важливість комплексного підходу до визначення економічної результативності інновацій, що включає як витратні, так і ринкові параметри. Сидорчук І. П. запропонувала систему критеріїв і показників, що дозволяє оцінювати ефективність упровадження інноваційних розробок у діяльність промислових підприємств. Авторка наголошує на необхідності врахування стратегічних альтернатив та механізмів

вдосконалення процесів комерціалізації, що безпосередньо пов'язано з формуванням цінового механізму як інструменту ринкової адаптації інновацій [3].

Аналіз останніх досліджень свідчить [1–12], що наукова думка концентрується навколо трьох взаємопов'язаних аспектів: методологія оцінювання економічної ефективності інновацій; формування комерційного потенціалу технологій; розробка системи критеріїв і показників для визначення результативності їхнього впровадження.

Таким чином, актуальність подальших досліджень полягає у необхідності інтеграції цих підходів у єдиний ціновий механізм, який би забезпечував об'єктивну оцінку економічної ефективності комерціалізації інноваційних технологій та сприяв формуванню стійких конкурентних переваг підприємств.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є розробка та обґрунтування цінового механізму оцінки економічної ефективності комерціалізації інноваційних технологій, який дозволить: забезпечити комплексне врахування витратних та результативних параметрів інноваційної діяльності; сформуванню інструментарій для визначення ринкової життєздатності інноваційних продуктів; створити методичну основу для прийняття управлінських рішень щодо оптимізації процесів комерціалізації; сприяти підвищенню конкурентоспроможності підприємств та економіки загалом у контексті інноваційного розвитку. Таким чином, дослідження спрямоване на інтеграцію теоретичних підходів та практичних інструментів у єдину систему, що дозволяє об'єктивно оцінювати економічну ефективність комерціалізації інноваційних технологій та формувати стратегічні орієнтири для їхнього впровадження.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній економіці, що характеризується високим рівнем глобалізації та інтенсивним розвитком інноваційних процесів, комерціалізація інноваційних технологій виступає ключовим чинником забезпечення конкурентоспроможності підприємств і національних економік. Вона є не лише процесом трансформації науково-технічних результатів у ринковий продукт, але й важливим інструментом формування нових ринкових сегментів, створення доданої вартості та

забезпечення сталого економічного розвитку. Водночас ефективність комерціалізації значною мірою залежить від адекватності цінового механізму, який виконує функцію інтегрального інструменту оцінки економічної результативності інноваційної діяльності.

Економічна ефективність комерціалізації інноваційних технологій визначається співвідношенням витрат на їх розробку, впровадження та просування до отриманих результатів у вигляді доходів, прибутку, економії ресурсів та соціально-економічних ефектів. Традиційні методи оцінки, що ґрунтуються на аналізі витрат і доходів, потребують доповнення сучасними підходами, які враховують ринкову динаміку, стратегічні перспективи та інтеграційні ефекти. Саме ціновий механізм дозволяє поєднати витратний та результативний блоки в єдину систему, що забезпечує комплексну оцінку економічної ефективності.

Запропонований механізм оцінки економічної ефективності комерціалізації інноваційних технологій складається з кількох взаємопов'язаних етапів. На першому етапі здійснюється ідентифікація інноваційної технології, визначається її ринковий сегмент, потенційні споживачі та рівень новизни. Це дозволяє сформувати базу для подальшого аналізу та оцінки перспективності технології. Другий етап передбачає формування витратного блоку, який включає прямі витрати на розробку та впровадження, а також непрямі витрати, пов'язані з маркетингом, патентуванням і сертифікацією. Третій етап охоплює результативний блок, де оцінюється прогнозований дохід, економія ресурсів, ефект масштабу та синергія з іншими технологіями.

Ціновий механізм як четвертий етап передбачає формування базової ціни з урахуванням витрат, її коригування залежно від ринкових умов та використання методів дисконтованих грошових потоків (NPV, IRR, PI). Завершальним етапом є інтегральна оцінка економічної ефективності, яка здійснюється шляхом розрахунку коефіцієнта ефективності K_{EE} :

$$K_{EE} = (D_{\text{инн}} - B_{\text{инн}}) / B_{\text{инн}}$$

де $D_{инн}$ – дохід від інновації, а $B_{инн}$ – витрати на її комерціалізацію. Отримані значення дозволяють визначити порогові рівні ефективності та приймати управлінські рішення щодо доцільності подальшого розвитку технології.

Практичне застосування запропонованого механізму можливе у різних галузях – від промисловості до ІТ-сектору та біотехнологій. Його використання забезпечує об'єктивність оцінки, дозволяє враховувати специфіку ринку та сприяє формуванню стратегій інноваційного розвитку підприємств. Наприклад, у сфері біотехнологій ціновий механізм дозволяє враховувати високі витрати на дослідження та розробку, тривалі терміни окупності та значні ризики, пов'язані з регуляторними бар'єрами. У промисловості він допомагає визначати оптимальну ціну на нові продукти, що забезпечує їхню конкурентоспроможність на ринку.

Наукова новизна проведеного дослідження полягає у систематизації підходів до оцінки економічної ефективності комерціалізації інноваційних технологій та виокремленні цінового механізму як інтегрального інструменту аналізу. Розроблено багаторівневу модель оцінки, що включає витратний, результативний та ціновий блоки, а також запропоновано інтегральний показник економічної ефективності, який дозволяє об'єктивно оцінювати ринкову життєздатність інноваційних продуктів. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання запропонованого механізму для формування стратегій інноваційного розвитку підприємств, підвищення їхньої конкурентоспроможності та забезпечення сталого економічного зростання.

Таким чином, ціновий механізм оцінки економічної ефективності комерціалізації інноваційних технологій є важливим інструментом сучасної економіки, який дозволяє поєднати теоретичні підходи та практичні інструменти в єдину систему. Його застосування забезпечує комплексність аналізу, об'єктивність оцінки та стратегічну спрямованість управлінських рішень, що сприяє формуванню стійких конкурентних переваг підприємств і національних економік у глобальному просторі.

Формування та використання цінового механізму оцінки економічної ефективності комерціалізації інноваційних технологій є складним і багатогранним

процесом, що поєднує теоретичні засади економічного аналізу та практичні інструменти управління інноваційною діяльністю [13, 14]. Його специфіка полягає у необхідності врахування не лише витратних та доходних параметрів, але й динаміки ринкових умов, стратегічних перспектив розвитку підприємства та соціально-економічних ефектів від упровадження нових технологій. Саме тому запропонований механізм має низку особливостей, які визначають його відмінність від традиційних методів оцінки та забезпечують його практичну корисність. Виділення цих особливостей дозволяє не лише глибше зрозуміти природу цінового механізму, але й окреслити його потенціал як інструменту прийняття управлінських рішень у сфері інноваційного розвитку. Кожна з них має власну логіку формування та специфіку застосування, що потребує детальної характеристики. У сукупності вони створюють цілісну систему, здатну забезпечити об'єктивну та комплексну оцінку економічної ефективності комерціалізації інноваційних технологій (рис.1).

Рисунок 1 – Формування особливостей формування та використання цінового механізму оцінки ефективності комерціалізації інноваційних технологій

Джерело: авторська розробка

Безперечно, що головною особливістю запропонованого механізму є його комплексність, яка полягає у поєднанні витратного, результативного та цінового блоків в єдину систему. Це дозволяє враховувати не лише прямі фінансові показники, але й непрямі ефекти, такі як економія ресурсів, синергія з іншими технологіями та соціально-економічні наслідки. Такий підхід забезпечує більш об'єктивну оцінку економічної ефективності, ніж традиційні методи, що ґрунтуються лише на співвідношенні витрат і доходів. Ціновий механізм має динамічний характер, оскільки враховує зміну ринкових умов, коливання попиту та пропозиції, а також вплив зовнішніх факторів. Його адаптивність проявляється у можливості коригування базової ціни залежно від кон'юнктури ринку, що дозволяє підприємствам оперативно реагувати на зміни та підтримувати конкурентоспроможність інноваційних продуктів.

Важливою особливістю є інтеграція стратегічних орієнтирів у процес оцінки економічної ефективності. Механізм враховує не лише короткострокові фінансові результати, але й довгострокові перспективи розвитку підприємства, його позиціонування на ринку та можливості масштабування інноваційних технологій. Це дозволяє розглядати комерціалізацію як стратегічний інструмент розвитку, а не лише як джерело поточного прибутку.

Запропонований механізм базується на застосуванні сучасних фінансових методів оцінки, таких як дисконтовані грошові потоки (NPV, IRR, PI). Це забезпечує врахування часової вартості грошей та дозволяє більш точно оцінювати ефективність інноваційних проєктів, особливо тих, що мають тривалий цикл окупності. Використання таких методів підвищує наукову обґрунтованість і практичну значимість механізму. Ціновий механізм спрямований на визначення ринкової життєздатності інноваційних продуктів. Він дозволяє оцінити, наскільки інновація здатна витримати конкуренцію, знайти свого споживача та забезпечити стабільний дохід. Це особливо важливо в умовах високої невизначеності та ризиків, що супроводжують процес комерціалізації.

Ще однією особливістю є універсальність механізму, який може бути застосований у різних галузях економіки – від промисловості до ІТ-сектору та

біотехнологій. Його структура дозволяє враховувати специфіку кожної галузі, адаптуючи окремі блоки до особливостей виробничих процесів, регуляторних вимог та ринкових умов. Це робить механізм гнучким інструментом для широкого кола підприємств.

Останньою, але не менш важливою особливістю є практична спрямованість механізму. Він не лише забезпечує теоретичну оцінку економічної ефективності, але й виступає інструментом прийняття управлінських рішень. Використання інтегрального показника ефективності дозволяє визначати порогові значення, на основі яких приймаються рішення щодо доцільності подальшого розвитку технології, її масштабування або припинення інвестицій. Це робить механізм корисним для менеджерів, інвесторів та політиків, які формують стратегії інноваційного розвитку.

Таким чином, запропонований ціновий механізм оцінки економічної ефективності комерціалізації інноваційних технологій має сім ключових особливостей, що забезпечують його комплексність, динамічність, стратегічну спрямованість, наукову обґрунтованість, орієнтацію на ринкову життєздатність, універсальність та практичну корисність. Саме ці характеристики роблять його ефективним інструментом для аналізу та управління інноваційними процесами в сучасній економіці.

Висновки. Проведене дослідження підтвердило, що ціновий механізм є ключовим інструментом оцінки економічної ефективності комерціалізації інноваційних технологій. Його особливість полягає у здатності поєднувати витратні та результативні параметри в єдину систему, яка враховує як фінансові показники, так і стратегічні перспективи розвитку підприємства. Запропонований багаторівневий підхід дозволяє здійснювати комплексну оцінку інноваційних проектів, враховуючи динаміку ринкових умов, часову вартість грошей та соціально-економічні ефекти. Наукова новизна роботи полягає у виокремленні цінового механізму як інтегрального інструменту аналізу, що забезпечує об'єктивність та практичну корисність оцінки. Практичне значення полягає у можливості використання запропонованого механізму для прийняття

управлінських рішень, формування стратегій інноваційного розвитку та підвищення конкурентоспроможності підприємств. Таким чином, ціновий механізм оцінки економічної ефективності комерціалізації інноваційних технологій може стати важливим елементом сучасної інноваційної політики, сприяти підвищенню результативності інвестицій у науково-технічні розробки та забезпечити сталий розвиток економіки в умовах глобальної конкуренції.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Андросова О. Ф., Череп А. В. Трансфер технологій як інструмент реалізації інноваційної діяльності. Монографія. Київ : Кондор, 2007. 356 с.
2. Борзенко В. І., Перерва П. Г., Кобелева Т. О. Інтелектуальна власність: магістерський курс: підручник. Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 1002 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/286988829.pdf>
3. Сидорчук І. П. Критерії та показники оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємств машинобудування. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Економічні науки*, 2014. № 8. Вип. 3. С. 127–131.
4. Перерва П. Г., Кобелева Т. О. Маркетингова політика і стратегія збуту інновацій на ринку промислової продукції. *Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ" : зб. наук. пр. Економічні науки*. Харків : НТУ "ХПІ", 2016. № 27 (1199). С. 77–81. URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/25752>
5. Косенко А. В., Перерва П. Г., Кобелева Т. О., Косенко О. П., Ткачова Н. П. Стратегія маркетингу логістичних послуг у підприємницькій діяльності: ціноутворення та політика розподілу. *Вісник НТУ «ХПІ» (економічні науки): зб. наук. пр.* Харків : НТУ "ХПІ", 2021. № 1. С. 91–97. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/54964>
6. Pererva P. G., Kocziszy G., Szakaly D., Veres Somosi M. (2012) Technology transfer / P.G.Pererva., Kharkiv-Miskolc : NTU «KhPI». 668 p.
7. Compliance program of an industrial enterprise. Tutorial. (2019) / [P.G Pererva et al.] // Edited by prof. P. G. Pererva, prof. Gy. Kocziszy, prof. M. Somosi Veres. Kharkov-Miskolc : NTU "KhPI". 689 p.
8. Pererva P. G., Kocziszy G., Szakaly D., Veres Somosi M. (2012) Technology transfer / P. G. Pererva, Kharkiv-Miskolc : NTU «KhPI». 668 p.
9. Kosenko A. V., Tkachev M. M., Kobieliiev V. M., Pererva P. G. (2018) Innovative compliance of technology to combat corruption. *Innovative management: theoretical, methodical, and applied grounds* / S. M. Illiashenko, W. Strielkowski (eds.). 1st edition. Prague: Prague Institute for Qualification Enhancement. P.285–295.
10. Sikorska M., Kocziszy György, Pererva P.G. (2017) Compliance service at guest services enterprises. *Менеджмент розвитку соціально-економічних систем у новій економіці: матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.* Полтава : ПУЕТ, 2017. С. 389–391.
11. Nagy S., Sikorska M., Pererva P. (2018285) Current evaluation of the patent with regarding the index of its questionnaire. *Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами: матеріали 9-ї Всеукр. наук.-практ. конф.*, 19 квітня 2018 р. Київ : НАУ, 2018. С. 21–22.
12. Перерва П. Г., Нагі С., Кобелева Т. О. Оцінка впливу інноваційної, інвестиційної та маркетингової політики підприємства на рівень конкурентоспроможності. *Вісник НТУ «ХПІ» (екон. науки) : зб. наук. пр.* Харків : НТУ "ХПІ", 2018. № 15 (1291). С. 89–94. URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/36346>
13. Болюх І., Кобелева Т., Перерва П. Стратегічний маркетинг: концептуальні основи використання [Електронний ресурс] *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-*

фінансовий та управлінський аспекти : матеріали 5-ї Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 22-23 березня 2023 р. Львів, 2023. Ч.2. С. 50–52. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/66196>.

14. Кобелева Т. О., Перерва П. Г. Кон'юнктура міжнародного ринку як економічна категорія маркетингової політики підприємства. *Сучасні тенденції міжнародних економічних відносин. Економічна інтеграція України у світове господарство* : кол. монографія / ред. І. М. Посохов [та ін.]. Харків : НТУ "ХПІ", 2016. С. 218–237. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/30772>

REFERENCES:

1. Androsova O. F., Cherep A. V. Transfer tekhnolohiy yak instrument realizatsiyi innovatsiynoi diyalnosti [Technology transfer as a tool for implementation of innovative activities]. Monohrafiya.– Kyiv : Kondor, 2007. 356 s.
2. Borzenko V. I., Pererva P. G., Kobyelyeva T. O. Intelktualna vlasnist: mahisterskyy kurs : pidruchnyk [Intellectual property: master's course: textbook]. Kharkiv : NTU «KHPI», 2019. 1002 s. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/286988829.pdf>
3. Sydorhuk I. P. (2014). Kryterii ta pokaznyky otsiniuvannia efektyvnosti innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv mashynobuduvannia [Criteria and indicators for evaluating the efficiency of innovative activity of machine-building enterprises]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky – Scientific Bulletin of the Kherson State University. Series: Economic Sciences*, 8, 3, 127–131.
4. Pererva P. G., Kobyelyeva T. O. Marketynhova polityka i stratehiya zbutu innovatsiy na rynku promyslovyi produktsiyi [Marketing policy and marketing strategy of innovations on the market of industrial products] // *Visnyk Nats. tekhn. un-tu "KHPI" : zb. nauk. pr. Ekonomichni nauky. Kharkiv : NTU "KHPI"*, 2016. № 27 (1199). S. 77–81. URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/25752>
5. Pererva P. G., Kocziszky G., Szakaly D., Veres Somosi M. (2012) Technology transfer / P. G. Pererva. Kharkiv-Miskolc : NTU «KhPI». 668 p.
6. Kosenko A. V., Pererva P. G., Kobyelyeva T. O., Kosenko O. P., Tkachova N. P. Stratehiya marketynhu lohistychnykh posluh u pidpryyemnytskiy diyalnosti: tsinoutvorennya ta polityka rozpodilu [Marketing strategy of logistics services in business: pricing and distribution policy] // *Visnyk NTU «KHPI» (ekonomichni nauky): zb. nauk. pr. Kharkiv: NTU "KHPI"*, 2021. № 1. S. 91–97. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/54964>
7. Compliance program of an industrial enterprise. Tutorial. (2019) / [P.G Pererva et al.] // Edited by prof. P. G. Pererva, prof. Gy. Kocziszky, prof. M. Somosi Veres. Kharkov-Miskolc : NTU "KhPI". 689 p.
8. Pererva P.G., Kocziszky G., Szakaly D., Veres Somosi M. (2012) Technology transfer / P. G. Pererva. Kharkiv-Miskolc : NTU «KhPI». 668 p.
9. Kosenko A. V., Tkachev M. M., Kobieliyev V. M., Pererva P. G. (2018) Innovative compliance of technology to combat corruption // *Innovative management: theoretical, methodical, and applied grounds* / S. M. Illiashenko, W. Strielkowski (eds.). 1st edition. Prague: Prague Institute for Qualification Enhancement. P. 285–295.
10. Sikorska M., Kocziszky György, Pererva P.G. (2017) Compliance service at guest services enterprises // *Menedzhment rozvytku sotsial'no-ekonomichnykh system u noviy ekonomitsi: materialy Mizhnar. nauk.-prakt. internet-konf.* Poltava: PUET, 2017. S. 389-391.
11. Nagy S., Sikorska M., Pererva P. (20182) Current evaluation of the patent with regarding the index of its questionnaire // *Suchasni pidkhody do kreatyvnoho upravlinnya ekonomichnymy protsesamy: materialy 9-yi Vseukr. nauk.-prakt. konf.*, 19 kvitnya 2018 r. Kyiv : NAU, 2018. S. 21–22.
12. Pererva P. G., Nahi S., Kobyelyeva T. O. Otsinka vplyvu innovatsiynoi, investytsiynoi ta marketynhovoyi polityky pidpryyemstva na riven konkurentospromozhnosti [Assessment of the impact of innovative, investment, and marketing policies of the enterprise on the level of competitiveness] // *Visnyk NTU «KHPI» (ekon. nauky) : zb. nauk. pr. Kharkiv : NTU "KHPI"*, 2018.

№ 15 (1291). S. 89–94. URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/36346>

13. Bolyukh I., Kobyelyeva T., Pererva P. Stratehichnyy marketynh: kontseptualni osnovy vykorystannya [Strategic marketing: conceptual bases of use] [Elektronnyy resurs] *Aktualni problemy suchasnoho biznesu: oblikovo-finansovyy ta upravlins'kyi aspekty : materialy 5-yi Mizhnar. nauk.-prakt. internet-konf., 22-23 bereznya 2023 r.* Lviv, 2023. CH.2. S. 50–52. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/66196>.

14. Kobyelyeva T. O., Pererva P. G., Konyunktura mizhnarodnoho rynku yak ekonomichna katehoriya marketynhovoyi polityky pidpryyemstva [The situation of the international market as an economic category of the company's marketing policy] // *Suchasni tendentsiyi mizhnarodnykh ekonomichnykh vidnosyn. Ekonomichna intehratsiya Ukrayiny u svitove hospodarstvo: kol. monohrafiya* / red. I.M.Posokhov [ta in.]. Kharkiv : NTU "KHPI", 2016. S. 218–237. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/30772>

Стаття надійшла до редакції: 02.12.2025; рецензування: 22.12.2025;

прийнята до публікації 05.01.2026. Автори прочитали и дали згоду рукопису.

The article was submitted on 02.12.2025; revised on 22.12.2025; and accepted for publication on 05.01.2026. The authors read and approved the final version of the manuscript.